

Šmarijskem okraji, ki so temu društva pristopili naznaniti, da pridejo v črne bukve. Enako se bo tudi z „lisjakovimi“ pajdaši zgodilo.*)

Od sv. Urbana nad Ptujem. (V črne bukve z glodovnjaki.) Ptujška klobasarija je srečno posnedena. Mi bi se za te demonstracije ne brigali, če bi potrebno ne bilo imena tistih lačenbergerjev naznaniti, ki so hodili Ptujskim purgarjem na bisškošni pondeljek pet lizat. No! bodi v čast Urbančanom povedano, da je le mala pešica tistih šla, ki so povabila prejeli. Vendar so bili nekteri tako lačni in žejni, da so komaj dočakali binkoštnega pondeljka. Najbolje zastradan je bil naš nadučitelj in in organist Kocmut, ki je na ta den orglanje pustil, ter v eni sapi letel Ptujskih kostij glodat. Mi se le čudimo, kako je mogoče, da se v to dovoli, da je ta človek, ki je nasprotnik cerkve in duhovnikov, nemškutar, naročnik Celjskega lisjaka, še vedno organist! Proč ž njim. Da je gospa Marinička v imenu Urbančanov venec položila z napisom: „Urbanit“, to je rujava predrznost, kajti kateri Urbančani so ji k temu naročilo dali? Celó faró je s tem osramotila. Odločno mi katoliško-narodni Urbančani odbijamo tako sramoto od sebe. Da je poštar Marinič zraven bil, se ne čudimo, ker pridno prebira Kmetskega prijatelja in ga tudi razširja. Med lačenbergerje so še šli: Kolarič iz Jirsovec, Kramperger iz Desinjec, Čeh Janez Benko, Repič, Bela lončar. Z vsemi temi tedaj v črne bukve. Pošten slovenski kmet se njih sramuje!

Iz Ptujja. (Cesar-Jožefova svečanost). Naši nemškutarji, kateri pa hoté biti po vsej sili Nemci, so jednaki razposajenemu otroku. Nič družega opravila nimajo, kakor dražiti ljudi, kateri ne trobijo v njihov rog. Grla imajo dobra in kričati znajo, da bi jih moral celi svet slišati. Tudi o binkoštih so kričali, kakor divjaki ali obsodenci in pri tem kričanju častili so, tako trdijo sami, spomenik cesarja Jožefa II. Mi tem razposajencem privoščimo divje veselje, naj častijo cesarja Jožefa kolikor hočejo, naj dajo revnim viničarjem jesti in piti, kolikor jim ljubo in drago, ali vsaka stvar ima svoje meje. Ni me volja drobno opisovati, popisovati, kaj se je vse godilo. Omeniti mi je najprvo, da je na čelu temu hujskanju prvi naših nemškutarjev znaní Mihaliček po mišljenji Prus, drugače pa še . . . us. Cepetal je okoli, kakor bi kršele imel. Za njim drugi kričač je privandraní Pisk. Nekateri ga imenjuje tudi še Piskača. O tem možu se prav čudno pri nas govori, da še celo njegovi pristaši prav ne vedo, kaj je bil tam nekje na Moravskem; to vemo pa vendar vsi, da je bil Jud, protestant, zdaj trdijo, da je katoličan (?) Ta

dva moža sta tedaj o binkoštih priredila znano komedijo pri nas. In potem so ljudje po svetu brzojavili in pisarili kosmate laži. Cela svečanost je imela nemško lice! Mi pa pravimo še več, da je tota „svečanost“, če jo smemo tako imenovati, imela prusko lice, kajti iz vseh govorov moramo razvideti, da naši kričači škilijo gori na Prusko in da bi bilo tem možem ljubo, če bi Avstrija postala čem prej mogoče, del nemškega rajha. — Mi vprašamo, zakaj vedno trdite, da je nemštvo v nevarnosti? In takoj za tem zopet upijate, da se vam ni bati, ker je itak vse nemško! Ali ste nori?

(Konec prihodnjič.)

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Cela 4 leta je ministertvo čakalo, naj bi nemško-liberalna večina v českem deželnem zboru Čehom-Slovanom bila prijazniša, pravičnejša. Bilo je zastoj. Lani se je celo deželni glavar Karlos knez Auersperg skujal zoper c. k. namestnika. To je bilo preveč in namesto, da je letos česki deželni zbor zopet sklican, bil je 20. t. m. hipoma razpuščen. Pri novih volitvah zmagajo Čehi, pa nemški konservativci in nemški liberalci izgubijo česki deželni odbor, česki deželni šolski svet; sploh udarec jih zadene najsilnejši. — Drugi udarec jih čaka na Kranjcem, kajti Slovenci bodo gotovo složno postopali v vseh skupinah in potem ni dvomiti, da zmagajo povsod. Prvi volilni shod je bil v Postojni, kder so dr. Vošnjaka in dr. Zarnika postavili v kmetskih občinah za kandidata, velikega tržca z lesom F. Hrena pa za mesta in trge Lož, Vrhniko in Postojno. V Gorici se tudi Slovenci vrlo pripravljajo na volitve. — Gosposka zbornica je sprejela Bulatov nasvet, kakor ga je uže zbornica poslancev odobrila, po tem takim morajo sodnije v Primorje s hrvatskimi strankami hrvatski uradovati ne pa samo italijanski, kakor do sedaj. Iz sreca privoščimo to priboritev bratom Hrvatom, v nekotikih desetletjih spodrinejo Italijana s slovanske zemlje ob izhodnih obalah morja Jadranskega. — Na Ogerskem so posebno Rumuni hudi na Magjare, ki so v državnem zboru rumunskim gimnazijam vrinoli magjarski jezik. Morivec Sponga je obstal, da je podpiran od Bereca in Pitelyja zadrngnil Majlatha in oropal. — Na Hrvatskem nameravajo sodnije ločiti od političnih uradov. Politične uprave prevzamejo toraj okrajni uradi, komitatni ali županijski uradi, podpirani od županijskih odbornikov, in naposled še deželna oblastnija za davkarstvo. No, to utegne tako zamotano uradovanje biti, da bodo Hrvati bržčas namesto pod dežem godrnjali pod kapom!

Vnanje države. Ruski car in carica došla sta v Moskvo. Neizmerno veliko ljudstva ju je

*) Prosimo, pošljite nam imena teh slepinov!

pričakovalo in navdušeno spremljalo v cesarski grad. H kronanju so vsi cesarji, kralji in republike celega sveta poslali sijajnih dvornikov čestitat. Takšnega kronanja carjevega še Rusija do sedaj ni videla. — Turški sultan začel je Rusom vojno odškodnino plačevati, katero je uže 5 let dolžen. V Egiptu imajo uže več let Sueški kanal, po katerem ladije vozijo iz Srednjega v Rudeče morje pa sedaj hočejo še eden takšni kanal izkopati, samo prepirajo se kde? Nekteri celo svetujejo skoz Sveto deželo in dalje od Mrtvega do Rudečega morja kanal napeljati. — Od papeža je kardinal Vanutelli poslan v Moskvo, da ruskemu carju čestita; Italjani so zaradi Tunisa na Francoze tako jezni, da so se z Bismarkom nekako zvezali in Avstriji približali. — Francozi so zasedli deželo Loangho in segajo tudi po velikem otoku Madagaskar pa tukaj se jim prebivalstvo postavi v bran. — Angleži so na Irskem dali več morivcev vicekralja obesiti ali na več let v težko ječo zapreti, to pa Irce še huje draži. Še na papeža nečejo poslušati, ki jih opominja, naj ostanejo na postavnej poti v borbi za narodnost! — V Severni Ameriki prigodila se je zopet velika nesreča, vihar vrtnec oškodoval je mnogo mest in vasij, da je veliko ljudij mrtvih.

Za poduk in kratek čas.

Kuga na slovenskem Štajerskem.

(Spisal M. Slekovec.)

(Dalja.)

II. Do XVII. stoletja. V štirinajstem stoletju se je prikazala kuga v Evropi prvokrat v svoji pravi strahoti, kajti v 6 letih je podavila 25 milijonov ljudi. Na slov. Štajersko je sicer prišla že l. 1337, a takrat še ni morila tako strašno, kakor l. 1348. To leto je bilo za našo domovino zares osodepolno. Začelo se je z najhujšim potresom, kar ga je naša zemlja slovenska bila doživela. Od 25. prosinca se je zemlja 8 dni, po drugih poročilih celó 6 tednov tresla tako močno, da so ljudje omamljeni v nezavest padali od samega strahu in se je po Kranjskem, Koroškem in Štajerskem podrlo 40 gradov in mest. Velika gora Dobrač na Koroškem se je razpočila in zasula 10 vesnic s prebivalci vred. Hitro potem se je v naši domovini prikazala „črna smrt.“ Najpred je morila na Murskem polji, proti jeseni pa je prek Slovenskih goric prišla tudi na Dravsko polje. Prihodnje leto se je širila zmiraj dalje in je morila v nekterih vesnicah tako strašno, da je bila občna misel, da po potopu sveta še ni bilo tolike morije, kakor takrat. Brez pastirja je hodila živina klaverno po travnikih, kajti so pomrli tu in tam vsi prebivalci. Ko so ljudje videli, da vsa človeška pomoč nič ne

pomaga, obrnili so se k Bogu in so delali očitno pokoro. Možki so se zbirali v velikih procesijah in so bosonogi in brez srajce hodili v cerkve. Peli so zelo genljive pesmi od trpljenja Kristusovega in Matere božje in klicali svetnike na pomoč. Pri nekterih kapelah in križih so postali in so z bodečimi šibami bičali eden drugega tako močno po golem hrbtu, da je kri iz ran le kar curljala. Žene so doma molile in se med seboj do krvavega bičale. Tako bičanje je trajalo od sv. Mihela do velike noči. Ko pa kuga pri vsem tem ni prenehala, ampak je morila še na dalje brez vsega vsmiljenja, se je polastil ljudi strašen obup. Nekteri so se vlegli živi v grobe in so čakali ondi smrti.

V drugi polovici štirinajstega stoletja je bilo nekoliko boljše, dasiravno še so imeli nekteri semtertje kugo, ker ni več morila tako strašno. L. 1353 so jo imeli v Ptuj¹⁾, l. 1358 v Podsredi in l. 1385 pa v mariborski okolici²⁾. Koliko jih je po teh krajih podavila, nam ne pove nobeno poročilo. Kakor se je to stoletje začelo slabo, tako se je tudi končalo slabo, kajti l. 1396 so prihruli Turki prvokrat na slovensko zemljo. Izropali in zapalili so mesto Ptuj in v sužnost gnali več tisoč Slovencev.

V petnajstem stoletju imamo le od druge polovice gotova in razumljiva poročila o kugi. V tem stoletju je življenje bilo v obče žalostno. Premnogokrat so prišle v našo domovino kobilice, za njimi so nastopila slaba leta z lakoto, povrh je prišla še vojska in slednjič tudi kuga.

Dasiravno je kuga po Koroškem, Kranjskem in tudi po Štajerskem morila že l. 1449, se je doba britkosti za našo domovino začela še le l. 1472. V začetku tega leta se je prikazala zvezda repatica z rudečim ognjem in dolgim repom, potem je pa tri leta bila velika suša in huda lakota, za katero je v malo tednih umrlo 1000 ljudi. Posebno l. 1473 je solnce tako silno pripekalo, da so se semtertje gozdi vžgali in so vsahnili vrelci, potoki in reke. Po nekterih krajih so morali vodo za drag denar kupovati: — toliko obilneje so pa tekle zato solze britkosti, kajti prirazbijali so Turki na Štajersko in napravili mnogo škode, pri odhodu pa še zapustili v spomin — kugo. Celje, slov. Gradee, Vitanje, Konjice, Velenje, Šalek in drugi kraji so imeli od obeh velikih trpeti. L. 1474 ali pa že l. 1447 je morila kuga brž ko ne tudi v gornjegradske okolici, kajti ondotni prebivalci so postavili na Stražah cerkev v čast sv. Barbari, katero ljudje že od nekdanj kot priprošnico v smrtni nevarnosti in kugi zelo častijo.³⁾ Najhujše je bilo l. 1480 za celo deželo. Turki in Madjari so ropali in požigali hiše, kobilice so žrle in pokončevale polja, kuž-

¹⁾ Ferd. Raisp, Pettau.

²⁾ Dr. Puff, Marburg II. 86.

³⁾ Orožen, das Dekanat Oberburg, 84.